

Відповіді
Тестові питання

№ питання	9 клас	10 клас	11 клас
1.	Б	Б	В
2.	Б	Б	А
3.	Г	Г	А
4.	В	В	Г
5.	Г	Г	В
6.	Б	Б	Г
7.	А	А	Б
8.	В	В	В
9.	В	В	В
10.	В	В	В
11.	Б	Б	Б
12.	В	В	В
13.	Г	Г	В
14.	В	В	В
15.	В	В	В
16.	Б	Б	Б
17.	А	А	А
18.	Б	Б	Б
19.	Г	Г	Г
20.	Б	Б	Б

Правильна відповідь – 1 бал; неправильна відповідь, виправлення – 0 балів.

Творчі завдання (кожне завдання оцінюється в десять балів)

При оцінці відповіді на питання слід врахувати: повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними; вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; здатність робити власні висновки в разі проблемного характеру поставленого питання; орфографічні та пунктуаційні помилки.

Максимальна кількість балів за кожне питання – 10;

члени журі, які перевіряють питання, визначають чіткі критерії до початку перевірки.

1. У ринковій економіці на запитання, які товари і послуги повинні вироблятися, в кінцевому випадку вирішують споживачі. Обґрунтуйте відповідь.

Так. Це твердження правильне.

2. Проілюструйте на моделі КВМ економічне зростання і наведіть чинники, які можуть його викликати.

Учень графічно проілюстрував на моделі КВМ економічне зростання і пояснив його.

3. Чи існує залежність між граничними витратами та постійними витратами фірми у короткостроковому періоді? Доведіть свою думку.

Ні. Твердження є неправильним.

4. Визначте, правильним чи неправильним є твердження: «Якщо в суспільстві обсяг економічних ресурсів збільшився, то буде виготовлено більше товарів і послуг». Обґрунтуйте свою відповідь.

Ні. Твердження є неправильним.

Термін (правильне визначення оцінюється у п'ять балів)

Пропозиція – це... Пропозиція характеризує можливість і бажання продавця (виробника) пропонувати свої товари для реалізації на ринку за певними цінами. Таке визначення змальовує пропозицію і відображає її суть з якісного боку. У кількісному плані пропозиція характеризується своєю величиною та об'ємом. Об'єм, величина пропозиції — це кількість продукту (товару, послуг), яку продавець (виробник) бажає, може і здатний згідно з наявністю або продуктивними можливостями запропонувати для продажу на ринку протягом деякого періоду часу за певної ціни.

Монополія – це... Монополія — виключне право (виробництва, торгівлі, промислу тощо), що належить одній особі, групі осіб чи державі. В широкому розумінні монополія — це така ситуація, за якої продавців (виробників) настільки мало, що кожний з них може впливати на загальний обсяг пропозиції та ціну продукції, що реалізується.

Безробіття – це... Безробіття — це складне соціально-економічне явище, при якому частина економічно активного населення не має роботи й заробітку. Безробітні — особи у віці 16-60 років (зареєстровані та незареєстровані в державній службі зайнятості), що одночасно задовольняють: не мали роботи (прибуткового заняття); активно шукали роботу або намагались організувати власну справу; готові приступити до роботи.

Завдання практичного туру (кожне завдання оцінюється в десять балів)

1. Функція попиту на товар представлена рівнянням $Q_D = 400 - P$, а функція пропозиції — рівнянням $Q_S = 4P - 50$. Визначити: 1) параметри точки рівноваги; 2) розміри дефіциту чи надлишку, якщо держава встановлює ціну на даний товар, що дорівнює: а) 85 грн.; б) 100 грн.; в) побудувати відповідні графіки.

Розв'язання

1) Оскільки в точці рівноваги $Q_D = Q_S$, а $P_D = P_S$, то $400 - P = 4P - 50$. Звідси рівноважна ціна $P_0 = 90$ грн. Підставивши дану ціну в одне з рівнянь, одержимо рівноважну кількість $Q_0 = 310$ шт.

3 бала

2)

а) Якщо встановлюється ціна, що дорівнює 85 грн, то це означає, що рівновага за неї відсутня (тому що вона нижча від рівноважної) і виникає ситуація дефіциту, за якої існує умова $Q_D > Q_S$. Величина попиту за ціною $P = 85$ грн збільшується, а величина пропозиції зменшується.

Щоб розрахувати розміри дефіциту, необхідно визначити Q_D і Q_S при $P = 85$ грн, підставивши її значення у відповідні рівняння:

$$Q_D = 400 - 85 = 315 \text{ од.}; Q_S = 4 \cdot 85 - 50 = 290 \text{ од.}$$

Отже, розмір дефіциту

$$\Delta Q = Q_D - Q_S = 315 - 290 = 25 \text{ од. товару.}$$

2 бала

б) Якщо ж встановлена ціна $P = 100$ грн, то вона перевищує рівноважну. Рівновага порушується, тепер величина пропозиції збільшується, а величина попиту зменшується. Виникає ситуація надлишку, за якої $Q_S > Q_D$.

Для розрахунку розміру надлишку товарів необхідно підставити $P = 100$ грн у відповідні рівняння. Одержимо

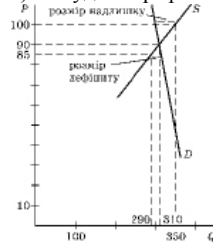
$$Q_D = 400 - 100 = 300 \text{ од.}; Q_S = 4 \cdot 100 - 50 = 350 \text{ од.}$$

Отже, розмір надлишку дорівнює

$$\Delta Q = Q_S - Q_D = 350 - 300 = 50 \text{ од. товару.}$$

2 бала

в) Побудова графіка.

2 бала

Відповідь: параметри точки рівноваги $P_0 = 90$ грн $Q_0 = 310$. Розмір дефіциту 25 од. товару; Розмір надлишку 50 од. товару.

1 бал

2) На дискотеці Ви можете придбати «Пепсі-колу» та «Ред Булл», при цьому більше 5 склянок Вам не випити. Ви оцінюєте для себе корисність цих напоїв так, як це представлено в наведеній таблиці. Що ви будете пити і в якій кількості, максимізуючи корисність?

Кількість напоїв (склянок)	Загальна корисність (в умовних одиницях)	
	«Пепсі-кола»	«Ред Булл»
1	15	10
2	28	19
3	38	25
4	46	28
5	51	30
6	55	31

Розв'язання

У таблиці наведена загальна корисність від споживання напоїв, тому для розв'язання необхідно розрахувати граничну корисність (MU) кожної склянки. Таблиця прийме вигляд:

Кількість склянок	«Пепсі-кола»		«Ред Булл»	
	Загальна корисність	Гранична корисність	Загальна корисність	Гранична корисність
1	15	15	10	10
2	28	13	19	9
3	38	10	25	6
4	46	8	28	3
5	51	5	30	2
6	55	4	31	1

3 бала

В даному випадку поведінку споживача визначають два основних чинники:

- Обмеженість: ви не може випити більше 5-ти склянок; **2 бала**
 - Системність переваг: споживач знає, яку граничну корисність (задоволення) йому принесе кожна наступна склянка кожного напою. **2 бала**
- Тому споживач буде купувати одну за одною склянки з більшою граничною корисністю:

Крок	Купувати	Гранична корисність	Сумарна корисність
1.	I «Пепсі»	15	15
2.	II «Пепсі»	13	15+13=28
3.	III «Пепсі»	10	28+10=38
4.	I «Ред Булл»	10	38+10=48
5.	II «Ред Булл»	9	48+9=57

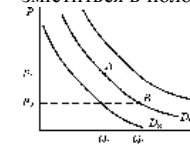
2 бала

Відповідь: Ви купите 3 склянки «Пепсі» і 2 склянки «Ред Булл». Загальна корисність, яку ви отримуєте, – 57 умовних одиниць. **1 бал**

- Показати схематично зміни в попиті на молоко під впливом таких подій:
 - у пресі з'явилися статті про масові інфекційні захворювання великої рогатої худоби;
 - ціни на молоко знизилися на 10 %;
 - підвищилася народжуваність у країні;
 - знизилися доходи споживачів;
 - ціни на газований напої зросли.

Розв'язання

- Попит на молоко знизиться, і крива D_0 зміститься в положення D_2 **2 бала**
- Величина попиту збільшиться від Q_1 до Q_2 , і відбудеться рух із точки А у точку В на незмінній кривій попиту D_0 **2 бала**
- Попит збільшиться через зростання кількості споживачів, і крива попиту D_0 зміститься в положення D_1 **2 бала**
- Попит зменшиться, і крива попиту D_0 переміститься в положення D_2 **2 бала**
- Попит збільшиться через зростання ціни на товари замітники, і крива попиту D_0 зміститься в положення D_1 **2 бала**

4) Використовуючи дані наведеної таблиці, визначте двома методами валовий внутрішній продукт і національний дохід.

Розв'язання

1. Експорт	2200	10. Відсотки на капітал	900
2. Дивіденди	300	11. Дохід від приватної власності	200
3. Амортизація	1000	12. Витрати споживачів	6500
4. Заробітна плата	4500	13. Імпорт	3300
5. Державні витрати	2800	14. Податок на прибуток корпорації	400
6. Рента	500	15. Нерозподілений прибуток корпорацій	600
7. Непрямі податки	1600		
8. Чисті інвестиції	800		
9. Трансфертні платежі	2300		

- ВВП за методом витрат дорівнює $C(6500) + I(800 + 1000) + G(2800) + X(2200 - - 3300) = 10\ 000$ грош. од.;
 I — валові інвестиції = чисті інвестиції + амортизація. **3 бала**
 - ВВП за методом доходів дорівнює $W(4500) + R(500) + i(900) + (200 + 300 + + 400 + 600) + A(1000) + Tn(1600)$;
 π = прибуток від приватної власності + корпоративний прибуток (податок на прибуток корпорацій + нерозподілений прибуток + дивіденди);
 $ВВП = 10\ 000$ грош. од. **3 бала**
 - $НД = ВВП - A - Tn$;
 $НД = 10\ 000 - A(1000) - Tn(1600) = 7400$ грош. од. **3 бала**
- Відповідь:** ВВП складає 10000 грош. од.; Національний дохід – 7400 грош. од. **1 бал**